

ENTRA- LISTA

CENTRALISTA

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Papp György kanonok.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

A Budapesti Növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Iskolája.

Kézirat gyanánt.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV., Prohászka Ottokár-utca 7.

Telefon: 383—141.

Megjelenik minden tanévben kétszer: decemberben és júniusban.

Évi előfizetési díj: 3.50 pengő.

A m. kir. postatakarékpénztári csekkszámra száma: 25.219.

*

Tisztelettel kérjük az elmaradt előfizetések mielőbbi megküldését.

A címváltozást tisztelettel kérjük bejelenteni.

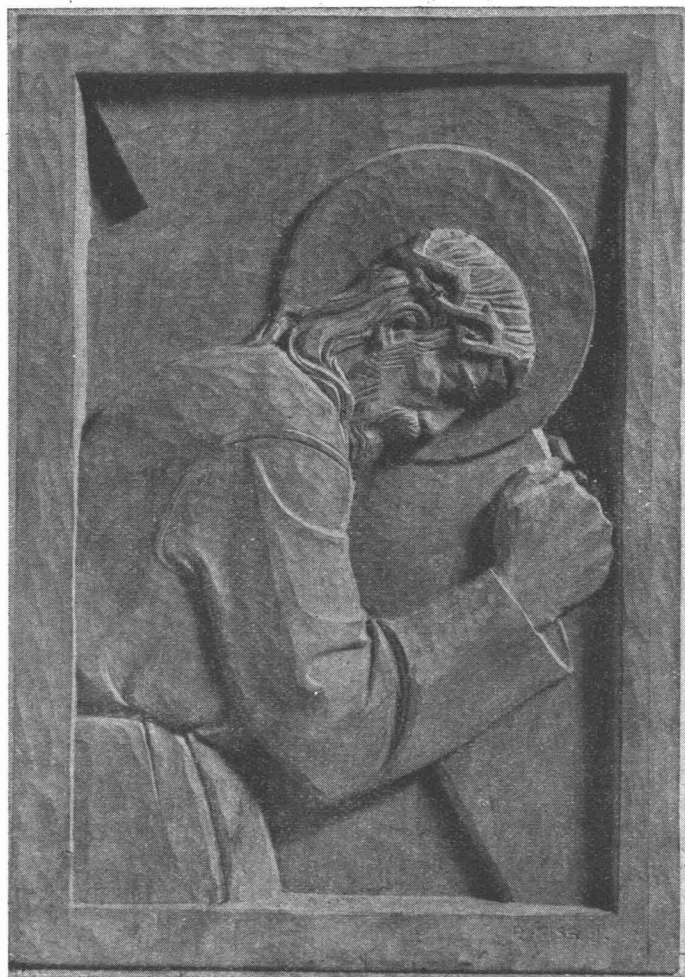
TARTALOM

Krisztussal a viharban. <i>Dr. Közi Horváth József</i>	3
Hajnali himnusz. Esti imádság. <i>Tinikó Imre</i>	5
Gondolatok Tihmér püspök halálának ötödik évfordulóján. <i>Bálint József</i>	6
Őszinte beszéd. <i>Megyer Jenő</i>	8
Zenei élet. <i>Hergenröder Miklós</i>	15
Beszámoló a M. E. I. 1943/44 évi működéséről. <i>Bálint József</i>	16
Beszámoló a M. E. I. Gyakorló Szakosztályának 1943/44. évi munkásságáról. <i>Andrássy János</i>	18
A centralista Koudela. <i>Putaky Kornel</i>	20
Sportélet. <i>Csiszér Ferenc</i>	21
Az egyetemről. <i>Piächl Bela</i>	22
Új keresztutunk. <i>Csatár Ferenc</i>	23
Itthonról. <i>Megyer Jenő</i>	25
Centralisták új munkái	27
Változások címben és munkakörben	30

Az esztergomi főegyházmegyei hatóság 3258—1937. sz. engedélyével.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

CENTRALISTA

1944 MÁJUS

Páñdi Kişs István alkotása a Központi Papnevelő Intézet Keresztútjában.

KRISZTUSSAL A VIHARBAN

Irta: *Dr. Közi Horváth József.*

A viharszerűen száguldó és tomboló események tempójához híven hiányosan és rapszodikusán vetek papírra néhány gondolatot. Az elmélkedő kispapi lélek majd élővé varázsolja az eszmecsontvázaikat.

Azt kérdezte tőlem valaki a napokban, hogy a modern időkben milyen modern tanítással próbálja az Egyház hívei lelkét megtölteni? Szent Pállal feleltem neki: „... mi azonban a keresztre feszített Krisztust hirdetjük, ami ugyan a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig oktalanság”. (I Kor. 1, 23.) Ez a felfogás korszerűtlen ma, korszerűtlen volt tegnap és korszerűtlen lesz holnap — a percekben gondolkozó és a napi divat szerint gondolkozó emberek szemében. Mi azonban papok és kispapok nem vallhatunk és nem hirdethetünk mást, mint Krisztus evangéliumának örök igazságait. Az emberiségnek is ezzel tesszük a legnagyobb szolgálatot. És ha egyszer úgy fordulnának az események, hogy sötétség borítaná el a magyar eget is, akkor különösen kötelességünk lesz magasra emelni Krisztus világosságának fáklyáját.

*

„Én, bár mindenkitől független voltam, magamat mindenkinek szolgájjává tettem, hogy többeket nyerjek meg... mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit üdvözítsek.” (I Kor. 9, 19—22.)

A papi függetlenség kérdése az eredményes lelkipásztorkodásnak és általában az igehirdetésnek egyik legfontosabb feltétele. Függetlenség a vagyontól, a kitüntetések utáni törtetéstől, az értelmi elkötelezettségektől, a hiúságtól! E nélkül a függetlenség nélkül nincsen tekintélye és vonzó ereje a papnak! Legyünk tisztában azzal, hogy a tekintély régi fogalma megszűnt. Kevés olyan vidék van, ahol maga a papi állás és a papi ruha tiszteletre indítja a népet. A legtöbb helyen bizony az állást betöltőnek és a ruhát viselőnek kell kiharcolni ezt a tekintélyt. De viszont nincsen olyan elvadult külváros vagy elhanyagolt szórvány, ahol hamarosan tisztelettel és szeretettel ne öveznék azt a papot, akiről észreveszik, hogy nem ismer más urat, mint Krisztust és nincsen más lekötöttsége, mint Krisztus szolgálata.

*

Mindíg fontos volt, ma különösen az, hogy a lelkipásztor háza és szíve nyitva legyen a hívek számára. Katolikus pap nem lehet hiva-

talnok, aki meghatározott időben, meghatározott ügyekben rendelkezésre áll a hozzá fordulónak. Ma kiváltképpen érezniök kell a híveknek, hogy a katolikus papság mindenkinek mindene akar lenni. Katolikus pap és katolikus kispap ne csak a szorosán vett papi kötelességteljesítésben állja meg a helyét, hanem legyen ott akkor is, amikor a hadba-vonultak családjain kell segíteni vagy összebombázott házak alól kell betemetett magyar testvéreinket kiásni.

*

XII. Pius pápa mondja a Divini Redemptoris-ban: „Menjetek a munkáshoz, elsősorban a szegény munkáshoz és általában a szegényekhez, s így kövessétek az Úr Jézus és az Egyház óhaját. A szegényeket veszélyezteteti legjobban a fölbujtók aknamunkája.” A fiatal papság ne hánytorgassa a mult hibáit. Kritizálás helyett mutassa meg, hogy városon és falun egyformán elsőrendű kötelességének érzi a gyárak munkásainak, a falvak zselléreinek, az uradalmak cselédségének lelki gondozását. Lépje át a kis külvárosi vagy faluvégi szoba-konyhás lakások küszöbét ugyanolyan megbecsüléssel, mintha a főispán vagy a földbirtokos házánál tenné tiszteletét. Akkor bármi jöjjön is, nem kell félnünk, hogy a magyar nép Krisztusban és az Ő papjában az ellenségét látja.

*

Voltak idők, amikor papnak lenni anyagi gondtalanságot és társadalmi megbecsültetést is jelentett. Voltak idők, amikor az evangélium hirdetését semmiféle propaganda sem zavarta. Ezek az idők a multé! Viharban állunk és egyelőre semmi jel sem mutatja, hogy a vége felé járunk. Mégis azt mondom, hogy szívesebben vagyok pap a viharban, mint kényelmes békében. Érzem ugyan a feladatok nagyságát és eröm gyöngeségét, de bizonyos vagyok abban is, hogy Krisztus ott áll minden papja mellett, aki Érte és az általa megváltott lelkekért hősi elszántsággal akar dolgozni ebben a szörnyű viharban.

Tóth Tihamér emlékezetére állított keresztúti kápolnában olvasható Kempis-idézetekből Pázmány Péter fordításában

„Nincs más út az életre és a belső igaz békességre, csak a szent keresztnek és mindennapi kedvünk szegésének útja.”

„A keresztben lelkünk erősítése, szívünk vigasztalása, jóságos erkölcsök sommája.”

Hajnali himnusz

Εὐχὴ ἑορτίνῃ

*Hajnali fényben a lelkem kutatva, keresve
Feléd hajol újra, Uram: bűnbánva, remegve.
Szent napod hajnala végre reám hull: erő száll
Küzdeni bűnnel, erős lesz a lelkem: a Kőszál.
Asztalodon, hol drága Fiad Testét mutatom,
Szálljon az áldozatom
Az újabb, fényes
Hajnalokon ...*

Esti imádság

Πρὸς ἑσπέραν Θρησκ

*Te csalódtál rossz szolgádban, Uram, ki ma reggel
Zengeni indult angyali, szent seregekkel!
És magam is utaid, ki járni fogadtam
Bús ködök árnyaiban, a „Fényt” odaadtam.
Krisztusom! Éltem! Ki láng vagy és újítasz éltet:
Vond be Te fényvel!
Ragyogd be Tüzeddel
Az éjjelt! ...*

Gondolatok Tihamér püspök halálának ötödik évfordulóján

Az idő megfoghatatlan. Akár hajnalaid pirkadtán akarod megállítani, akár délben rimánkodsz megállásért; hiába. Az esti szürkületbe is belopakodnak az éji árnyak és eltemetik a világ peremén lebukó napot. Ne sírj az idő multán, mert te teljesedsz valami felé, az idő meg csak fejet bólongat hozzá, és ezt nevezed órának és évnék. Hisz az idő csak vád vagy felmentés azzal a valakivel szemben, aki lettél. És hidd, hogy a legnagyobb igazságtétel rejlik benne, mert összerontja a kicsit és szemtelent, és hátára veszi, ki időntúli irányok elhívottja volt. Ez az időfelettség nagy ereje az időivel szemben. És az emberarcon, mi méltó rá, hogy a holnapokban is jelentős legyen, csak azokat a vonásokat hagyja meg, mik lényegét jelentették, és ne félj, ha szitál a hamu az égről, az óriás homokóráról, megkíméli azokat, akik a holnap számára is élők.

Valahogy ezek a gondolatok repdesik körül az embert, amikor Tihamér püspök halálának öt éves évfordulóján róla gondolkodik. Az ő sírja is ott van a rendben, mit a halál vágott. Kereszt-árboccal sorakozik a többi mellett. Hangját lemezről ugyan hallhatod, de igazság az, hogy nem indul reggelente Szent Pál oltárához misézni, és a rádió mellé hiába ülsz szorongva; mindez volt-idő. És mégis él. Spanyolországból magasrangú tisztek kérik a boldoggáavatás megindítását. A bolgár írásairól a szentatyákra emlékeznek. Keresi könyvét a francia, és nyitott lélekkel nyúl utána a Rajna-melléki. Az amerikai áhítva nyitja könyvét, és gyarapszik belőle az ázsiai. Mi ez? Aki időn átrontó értelmek és titkok, fények és rejtélyek elhívottja volt, élővé lett a holnapban.

Persze, ha a nap titkát érted, itt is sok világos lesz előtted. A nap valamiféle csodálatos izzás. Figyeld, mikor dárdázza sugaraival a világot. Fölujjongnak a mezők és állatok. Hús eső után hogy várod. És ha beborult bensőd, melegséget és jókedvet lobbant benned. De ehhez önmagának hallatlan izzásban kell lennie. Ugye, ha hatalmas ércványér lebegne a csillagok felett, csupán kongás vagy cifra, szép ütem lenne, mit adni tudna. De másodszor, benne nagy lángok vannak és mérhetetlen hő; ezért édesanyja az életnek. Itt kell keresnünk a megoldást. Szavai és sorai mélyén csodálatos izzás lappang. Hisz igaz, stílus dolgában is a legjobbak közül való, kik valaha a földöntúlról magyar földön írtak. Szónoki adottságaiban természettől adott szugesztív erő is volt. Mindez nem elégséges magyarázat. A kérdés nyitját ott keresd, ahol önmaga lényegét mondta meg „tűzben égő tömjén-

nek" szólítván önmagát. Egyszóval: a Fény és Tűz büvkörében égett, ezért tudott melegíteni és megvilágosítani. Minden igaz írás az írója synthesise. A magában átéltet mondja meg. Itt keress és kutass, miként ért bele a teljesség nagyhorizontú távlataiba. Bizonyára titkok elé kerülsz, és gondolom, az igazságot fogalmazzák azok a hívei, kik a boldogok közt szeretnék látni őt, midőn a tényre azt mondják: csodás.

A másik, ami lényegét teszi, az életépítés nagyszerű biztonsága. Valahogy úgy volt olvasóival és hallgatóival, miként a nap az emberekkel. A nap nem láz betege, ki hevével felperzselné az emberek vetését. Mert elhívott emberben is óriás veszély, ha lázas víziók gyötörtje, és elhivatásából nem csupán az Isten szabta lehetőségek és irányok ereje szólal. Egész hosszú sora ez az elhívott embereknek, kik betegek voltak. Az emberek jók és elégedettek a nappal, sokszor alig veszik észre munkálkodását. Mert volt benne hallatlan szenvedély, az igaz, a teljesség, a krisztusivá tevés hallatlan szenvedélye. Fűtötte szavát, napjait. De a bölcsesség megadta a módot, és a folytonos tűz mindig ösztöke volt. És épültek életek, miket nem ronthat össze az ősz.

Érdekes megfigyelnünk, hogy minden írásából és minden megnyilatkozásából mennyire a csupán isteni revelált, és mennyire a csak egyházi szólt. Tán ez a biztonság titka, és ezt érezték meg az emberek.

Nemrégiben valamelyik folyóiratunkban egy dombormű fényképét láttam. Tihamér püspök szól az Egyetemi-templom szószékéről, és határontúli csángó magyarok hallgatják. Mert őt hallgatták legszívesebben. Hanghullámokon száll feléjük az értelem és fény, és nyitott lélekkel fogadják. Oly sokat mond ez a jelenet. Mert most öt év múltán is szól. Hallgassuk őt. Velünk figyel a szóra a soknyelvű világ. Nem fantom beszél. Arca átível az időn, és nézd csak ezt az arcot: a földöntúliak szerelmétől fényes, és Akinek dicsőségét mondta az időben, Ő akarja, hogy felemelt jel legyen ez az arc a holnapban is. Ezért élő ma is, amikor pedig sírján ötödször zöldel ki a tavaszban a fű.

Bálint József V. é. t.

„Elöl ment Ő és meghalt értetted, hogy te is viseljed kereszteted és kívánj meghalni a kereszten.”

„Miért rettegsz a keresztnak felvállalásától, mely által kell mennyországba menni?”

„Az Úr poharát szomjúhozva igyad, ha barátja akarsz lenni. A vigasztalásokat hadd Istenre, te pedig erősítsd magadat a háborúságok szenvedésére és ezeket nagy vigasztalásnak tartsad.”

ÖSZINTE BESZÉD

Nisi efficiamini, sicut parvuli...

Fehér ruhát vettek fel a budapesti utcák és úgy várták a karácsonyi Jézust. A rádió intézetünk énekeseinek hangján szétsugározta a jóhírt: *Filius natus est nobis*. A szeretet ünnepe volt ez. A szeretet adni akar. Ezért adtunk az elsőéves testvéreinknek karácsonyfát. Mialatt az asszisztenciamagiszter lecsalta őket valamiféle birétumpróbára, azalatt a közösség bevonult a múzeumukba, duktoruk pedig a díszes karácsonyfát becsempészte. Persze hogy meg voltak lepve a kis benjaminok. Először vannak távol karácsonykor a meleg otthonról. A karácsony és a család, a karácsony és az édesanya fogalmi elválaszthatatlanok. Az új édesanya az Alma Mater és az új család a szemináriumi közösség ezért ajándékozta meg a család legifjabb tagjait. És ha valaki azt mondja, hogy ez mégsem lehet oly meghitt és meleg, mint az igazi otthon, az tudja meg, hogy mi nem elveszítettük az igazi otthont, hanem most találtuk meg. Mi ugyanis nemcsak emlékét ünnepeljük Krisztus születésének, hanem előképét is az igazi karácsonynak, amikor majd igazán otthon leszünk.

Az estnek a fénypontja egy népi bábtáncoltató betlehemes játék volt, a Magyar Iskola rendezésében, amelyen a pápai nuncius úr is jelen volt. A játékot Gerendás Lajos VI. é. t. tanította be. Szereposztás a következő volt:

Oreg pásztor	Baranyai Jenő I. é. t.
I. pásztor	Kiss András II. é. t.
II. pásztor	Juhász Péter II. é. t.
III. pásztor	Kardos Gyula II. é. t.
Angyal	Kardos József II. é. t.
I. angyal	Szénási Sándor I. é. t.
II. angyal	Zsák Péter Pál II. é. t.
Bábtáncoltató juhász .	Plächl Béla II. é. t.
Bábuk:	
I. pásztor	Szénási Sándor I. é. t.
II. pásztor	Wlassits Ferenc I. é. t.
Heródes	Eperjesi László II. é. t.
Halál	Várszegi István II. é. t.
Ördög	Gerendás Lajos VI. é. t.

A magyar ember gyermekien tiszta lelkét sugározta énekük, minden szavuk, mozdulatuk. Az egyszerű pásztornak őszinte, hívó lelke elevenedett meg kétezer év távlatában a színpadon úgy, ahogy azt a magyar ember egyszerű lelke elképzeli. Ez ragadta meg a nuncius úr figyelmét is, akit az Iskola olyan francia nyelvű ismertetéssel tájékoztatott, amely a játék megértését a mozgásokra és a dallamra alapította s aki a főduktor latin köszöntőjére válaszolva ezt a gyermekien őszinte hitet, tiszta lelket hangsúlyozta: ... nisi efficiamini, sicut parvuli...

Szilveszter-est

A Szilveszter-estet az idén a IV. év rendezte. Napokkal előtte sugdolódzó titkolódzás, osztálygyűlések sejtetni engedték, hogy itt valami készülöben van. S csakugyan: amiként valamikor Petőfi megénekelte János vitézt, éppen úgy a negyedév közös erővel, az idők szavának megfelelően versbe izzadta Népi Jóska kalandjait. Mivel pedig nincs két dolog, ami ne lenne valamikép egymással vonatkozásban, azért Népi Jóska kalandjai sem nélkülözték a házi vonatkozásokat. Csupán a negyedév úri lelkén és finom modorán múltott, hogy némely célzást legtöbbször csak másnap értettek meg.

Spirituális úr címzetes kanonok

A február hónap nagy meglepetést hozott számunkra. A kalocsai érsek úr ónagyméltósága címzetes kanonokká nevezte ki Spirituális atyánkat, dr. Erdey Ferencet. Mikor a közösség nevében ez alkalommal üdvözölték, szerényen elhárító válasza után mi arra gondoltunk: a mi áldozatos lelki igazgatónk főpásztorától méltó elismerést kapott. Imánk továbbra is kísérni fogja igen szeretett Spirituális atyánkat.

A M. E. I. két grandiózus műsoros estje

A Magyar Egyháziroldalmi Iskola elnökének páratlan szervező ereje minden várakozást felülmúló sikerrel két nagy műsoros estet hozott létre.

Az egyik a farsangi est volt. Ezelőtt ilyen alkalommal házi-vonatkozású, éppen ezért legtöbbször sekélyes, pillanatnyi humorú darabot szoktak színre hozni. Most e helyett a világirodalom legklasszikusabb vígjátékaiból láttunk részleteket, amelyeket ugyancsak klasszikus zeneszámok tarkítottak. A sikert mi sem igazolja jobban, mint vendégeink megjegyzése, akik azt mondták, hogy a Nemzeti Színházban sem láthattak volna jobbat.

Hogy pedig az előadás nagyszabású voltáról fogalmat alkothassunk, tekintsük át a műsort:

1. Strauss : Tavaszi hangok. (Keringő.) Előadja: Szepes Alfréd OSB. VI. é. t., Bubnó László V. é. t., Hárs Miklós IV. é. t. és Legeza István IV. é. t.
2. Shakespeare: Szentivánéji álmom. (I. felv. II. szín.)
Vaczkor, ács . . . . . Varsányi Vilmos III. é. t.
Zuboly, takács . . . . . Baranyai Jenő I. é. t.
Dudás, fúvó-foltozó . . . . . Weinszeisz Lajos II. é. t.
Ösztövé, szabó . . . . . Plächl Béla II. é. t.
Orrondi, üstfoltozó . . . . . Lengyelfalussy István I. é. t.
Gyalu, asztalos . . . . . Kraut Odön III. é. t.
3. Boccherini: Berühmtes Menüett. Előadja: Szepes Alfréd OSB. VI. é. t., Bubnó László V. é. t. és Hárs Miklós IV. é. t.

4. Molière: A fősvény. (V. felv. I—III. jelenet.)
  - Harpagon . . . . . Weber Sándor I. é. t.
  - Jakab mester, a szakácsa . . . . . Kraut Odön III. é. t.
  - Valère, udvarló . . . . . Varsányi Vilmos III. é. t.
  - Rendőrbiztos . . . . . Plächl Béla II. é. t.
5. Poliakin: A kanári. (Polka.) Hegedűn előadja: Szepes Alfréd OSB. VI. é. t. Zongorán kíséri: Hárs Miklós IV. t.
6. Molière: Kénytelen házasság. (V—VIII. jelenet.)
  - Géromino . . . . . Lengyelfalusy István I. é. t.
  - Sganarelle . . . . . Weinszeisz Lajos II. é. t.
  - Pancretius dr., aristotelesi bölcész . . . Kardos Gyula II. é. t.
  - Marfurius dr., pyrrói bölcész . . . . . Sikolya Bálint I. é. t.
7. Fischer: A pince mélyén. (Bordal.) Szövegét fordította: Urbán László IV. é. t. Előadja: Pataky Kornél V. é. t. Zongorán kíséri: Hárs Miklós IV. é. t.
8. E. Rostand: Cyrano de Bergerac. (I. felv. IV. jelenet.)
  - Cyrano . . . . . Fáry János II. é. t.
  - Lovag . . . . . Lengyelfalusy István I. é. t.
  - Vicomte . . . . . Weinszeisz Lajos II. é. t.
9. Strohmayr: Flick und Flock. (Zeneparódia.) Előadja: Hárs Miklós és Legeza István IV. é. t.
10. Szigligeti: Liliomfi. (I. felv. VI. jelenet.)
  - Liliomfi . . . . . Weinszeisz Lajos II. é. t.
  - Szellemfi . . . . . Kraut Odön III. é. t.
  - Szilvai Tódor . . . . . Lengyelfalusy István I. é. t.
11. a) Uccu bizony megérett a meggy . . . . .
 b) Jaj, be sok hal terem a nagy Balatonban . . . (Ádám J. átdolgozása.) Előadja a MEI kamarakórusa Hárs Miklós IV. é. t. vezényletével.

A második műsoros esten a világirodalom tragédiáinak remekeiből hoztunk színre részleteket. Aki valaha próbálkozott ilyennel, az tudja, hogy mily óriási nehézségekkel kell megküzdenie mind a rendezőségnek, mind pedig a szereplőknek. Nemcsak az egyes darabok súlyos volta és a sokféle kellékek beszerzési nehézségei miatt, hanem azért is, mert nem az egész darabot, hanem annak csak egy részletét jelenítették meg és így a nélkül, hogy a hallgatóság lelki felkészültsége a kellő fokozatokon átvezetődött volna, mindjárt a tragikái magaslatoakra kellett felhágnia. Mindezekkel a rendezőségnek, főleg pedig a szereplőgárda alakítóművészetének kellett megküzdenie. És sikerrel küzdöttek meg, mondhatni felülmúlták önmagukat.

A műsor összeállítása a következő volt:

1.

„Mire való az élet?” — Részletek a „Jób-könyv”-ből, Vörös Árpád előadásában. (Székely László fordítása.)

„Boldogítám a föld gyermekit, azért borult a kényszerűség járma rám.” — Szemelvény Aischylos „Leláncolt Prometheus”-ából. (Csengeri János fordítása.)

Hatalom . . . . Takács Zoltán
Hephaistos . . Kiss András
Prometheos . . Várszegi István

A harcok Xerxes táborából . . . Largo Händel „Xerxes“ c. operájából. Előadja a kamaraegyüttes.

„*Ő koronát kíván . . . Neki meg kell halni!*“ — Részlet Shakespeare „Julius Caesar“ c. tragédiájából. (Vörösmarty Mihály fordítása.)

Brutus	Kardos Gyula	Metellus	Wlassits Ferenc
Lucius	Plächl Béla	Casca	Kardos József
Cassius	Juhász Péter	Trebonius	v. Hernádfői M.
Decius	Potocky Ferenc	J. Caesar	Lengyelfalusy I.

„*Also sprach Zarathustra . . .*“ — Nietzsche vásártéri beszédjét elmondja Vörös Árpád, közben a kamaraegyüttes Strauss R. „Also sprach Zarathustra . . .“ c. szimfonikus költeményéből ad elő.

„*Csillagok s égi jegyek, az az én könyvem.*“ — Jelenetek Calderon „Az élet álom“ c. drámájából. (Harsányi Kálmán fordítása.)

Basilius	Bagi Alajos	Astolfo	Weber Sándor
Segismundo	Weinszeisz L.	Clotaldo	Hajtás Ferenc
	Kamarás		Wlassits Ferenc

Az önmagát marcangoló szenvedés . . . Csajkovszki „Valse triste“-jét előadja Szepes Alfréd és dr. Róna Pál.

„*Nincs szörnyűbb kín, mint vért vérrel lemosni.*“ — Harsányi Kálmán „Ellák“ c. tragédiájából az V. felvonás.

Üllüd	Várszegi István	Hírhozó	Kardos József
Pakó	Baranyai Jenő	Táltos	Hajtás Ferenc
Görcsön	v. Hernádfői M.	Csaba	Kis András
	Ellák		Andrássy János

2.

A szerelem csak tűnő szivárvány. — Solvejg búcsúdalát Grieg „Peer Gynt“-jéből játssza Szepes Alfréd és dr. Róna Pál.

„*Ki annyi éjt szenteltem a tudásnak, csak a butával lettem-é egyenlő?*“ — A második Kepler-jelenetet Madách „Az ember tragédiájá“-ból előadja Takács Zoltán (Kepler) és Weinszeisz Lajos (tanítvány).

„*Kit megejt a sárarany: ünnepelni fut, rohan.*“ — Rondo Gounod „Faust“ c. operájából. Énekli Pataky Kornél dr. Róna Pál zongorakíséretével.

„*És nagy leszek, mint nem volt senki más.*“ — Sik Sándor „Alexius“ misztériumából.

Alexius	Bagi Alajos	Alexander	Hajtás Ferenc
Xerxes	Baranyai Jenő	Caesar	Lengyelfalusy I.
	Remete		Fáry János

Eget ér-e a mély húron játszó fájdalom? — Dr. Róna Pál előadja Chopin „Marche funèbre”-jét.

„Baráttól... elhagyottan minek is az élet?” — Részlet a „Mindenk” c. misztériumjátékból Szunyogh X. Ferenc átdolgozásában.

Mindenki . . . Lengyelfalusy I. Halál . . . . . Fáy János
Jörg . . . . . Varsányi Vilmos Crambarabus . Kardos Gyula

És a halállal mindennek vége? — Beethoven „Gyászinduló”-ját játssza dr. Róna Pál.

*

„Mi hát az élet? . . . Minek lenni?” — Megmondott: „Én vagyok az út, az igazság, az élet.” — Zárójelenet Calderon „A szentmise titkai” c. ünnepi színjátéka nyomán.

Ádám . . . . . Kiss András Pál apostol . . Juhász Péter
Mózes . . . . . Brodarics J. János evang. . v. Hernádfői M.
Krisztus . . . . . Vörös Árpád

A két est sikerében Pataky Kornél, Hergenröder Miklós és Csiszér Ferenc tisztelendő uraknak van oroszlánrésze.

Énekeltünk a rádióban . . .

A nagyhét a maga megrázóan szép szertartásaival élmény volt nemcsak nekünk, hanem a híveknek is. Az énekkarunk dr. Teller Frigyes egyházzenei igazgató úr vezényletével kétszer is szerepelt a rádióban. Az egyik alkalommal énekszámaink mintegy félórás műsort tettek ki. Először Jeremiás siralmaiból énekelt Pataky Kornél; majd a virágvasárnap passióból Gerendás Lajos, Pataky Kornél és Hergenröder Miklós adtak elő részleteket. A turba-részeket Koudela Géza Passió-turbáiból énekelte az énekkar. Ezután a nagymesterek kórusművei következtek:

Martini: In monte oliveti . . .
Martini: Tristis est anima mea . . .
Vittorio: Popule meus . . .
Kodály: Stabat Mater . . .
Seyler: Miserere . . .

Amint a felsorolásból is kitűnik, ezek az örökszép melódiák a szenvedés történetén vezetnek keresztül bennünket: az Olajfák hegyétől a Golgotáig. Az összekötő szöveget dr. Teller Frigyes egyházzenei igazgató úr mondta. A nagy művekhez méltó mesteri szavakkal vezette be, ismertette a műveket, olyannyira, hogy a kevésbé zeneértők is meghatódva és megrendülve hallgathatták. Mi magunk is hallgattuk hangunkat és teljes tárgyilagossággal mondhattuk: szép volt.

Nagyszombaton ismét énekeltünk a rádióban. Ez alkalommal helyszíni közvetítés volt. A matutinum és a feltámadási szertartás egyrészét közvetítette a rádió.

Keresztút Tóth Tihamér emlékére

Tóth Tihamér még mint szemináriumunk rektora hallatlan bőkezűséggel áldozott házunk díszítésére. A Centralistában annakidején közölték azoknak az üvegablakoknak, freskóknak, szobroknak képeit, amelyek máig is a legszebb díszei kápolnánknak. Váratlan halála további munkásságában megakadályozta. Ezért határozták el tisztelői, hogy emlékéhez méltó keresztutat létesítenek. Az elhatározást csakhamar tett követte, úgyhogy még a nagybőjt folyamán megtörténhetett a megáldása. Készítője: Pándi Kiss János szobrászművész. Az emlékbizottság vezetői, dr. Marczell Mihály rektor úr és dr. Péterffy Gedeon vicedirektor úr a legnagyobb gonddal jártak el a keresztút elhelyezésénél. A falakat Jeges Ernő által festett ókeresztény szimbolumok és Kempis Krisztus követésének Pázmány fordításából vett idézetei díszítik. Örömről szolgál, hogy miénknek tudhatjuk fővárosunk egyik legszebb, áhítatot keltő keresztútját.

Stúdiumaink a kritikus napokban.

A húsvéti szünet előtt még nyugodt mederben haladtak az előadások. Legfeljebb azt éreztük, hogy a leadott anyag érthető okokból fordított arányban állt a táplálkozási és fűtési viszonyokkal. Annál mozgalmasabb és eseménydúsabb volt a vakációnk. Április 3-án volt az első igazi nagy légitámadás Budapest ellen. Ettől kezdve csaknem minden éjjel felriasztott bennünket a sziréna. Nem csoda tehát, ha a minisztertanács jobbnak látta bezáratni az egyetemet. Húsvét után a kari határozat értelmében még mindegyik professzor úr tarthatott egy órát, amelyen a kollokviumok rendjét tárgyaltuk meg. Egyébként mindenféle vizsgának május 15-ig be kell fejeződnie.

Megfeszített erővel és igyekezettel láttunk neki a munkának. Napirendünket kénytelenek voltunk a berepülések időpontjához igazítani. Ennek ellenére is többször előfordult, hogy repülőgépperregések, gépágyúdübörgések, bombahuppanások diszharmóniájában kísértünk kollokviumra. Előfordult az is, hogy egy éjjel kétszer is volt riasztás. Ilyenkor az egyik alatt elvégeztük az elmélkedést, a másik után pedig nem feküdtünk le, hanem még a hajnal sötétjében szentmisét hallgattunk. Mivel még az elsötétítés ideje tartott, csak gyertyát gyújthattunk. Ekkor tűnt fel, hogy valamikor milyen fontos szerepe is volt a bugifernek. Tizenkilenc évszázaddal ezelőtt így mutathatták be a legszentebb áldozatot a föld mélyében. Mindezeket a zavaró körülményeket, amennyire emberileg lehetséges, lassan megszoktuk olyannyira, hogy csak akkor figyeltünk fel, ha az óvóhely mennyezete a szokottnál kissé jobban indulatba jött.

Biztatást az eucharisztikus színekben jelenlevő Krisztustól kaptunk, aki velünk volt az óvóhelyen is, az ott rögtönzött kis oltárka tabernákulumában. Annak a szorongó félelemnek, amely oly sok meg-rázó esetben volt kiváltója városszerte, nálunk senki semmi jelét nem láthatta. Nyugodt, bizó arc mindenütt, amely csak a nyugodt lelkiismeretnek, Istenben elmerült léleknek lehet sajátja. Hogy ez mennyire igaz, tanúsítják az idegenek elejtett szavai, akiket óvóhelyünkre kényszerített a váratlan riadó. Olyan jó volt itt, mondták, mert itt

olyan nyugodt volt mindenki. És velünk adoráltak ők is a Sanctissimum előtt.

Egriek munkaszolgálata

Az egri érsek úr május elsején kiadott rendeletével úgy intézkedett, hogy az egri érseki papnevelő intézet növendékei, persze beletartoznak a központista egriek is, a nyár folyamán honvédelmi munkaszolgálatot végezzenek. A növendékeket eddigi nevelési kereteik érintetlenül hagyásával előljáróik szervezik munkacsoportokba. Az ostorosi gazdaságban teljesítenek majd munkaszolgálatot, ahol a szegények számára bérelt földeket fogják megművelni, ugyanakkor gondoskodás történt arra vonatkozólag is, hogy a hadbavonultak családait is földmunkával kiegészítsék.

Elbúcsúztak a hatodévesek

Az egyik orgonavirágos alkonyatkor összesereglett a kis család az udvari kegykép köré. Búcsúzik a hatodév. Sorban, párosan, búcsúzó énekkel az ajkukon vonultak le. A ház benjaminjai voltak. Nem azért, mintha ők lettek volna a legfiatalabbak, hanem mert Rektor atyával egyidőben jöttek a szemináriumba. Most pedig azért jöttek a Világ Királynőjének lábaihoz, hogy az ő oltalma alatt lépjenek ki a világba.

Nehéz elszakadni azoktól, akiket szeretünk, akikkel közösek voltak élményeink, izgalmaink, örömeink. Valahogy a lelkünkhöz tartoztak. Példáikon buzdultunk, serkentéseiken épültünk. Úgy érezzük, hogy sokat köszönhetünk nekik, mert sokat kaptunk tőlük.

Egyszer már Isten veled-et mondtunk nekik: újévkor. Akkor, amikor a Szilveszter-est hangos jókedve már álomba csendesedett és az őesztendő homokóráján már az utolsó szemek is leperegtek, éjfélkor, amikor olyan álombaringatóan szépen visszhangozták a folyosók éneküket: „Ó, szép Jézus, ez új esztendőben légy híveiddel.” Még jól emlékszem, mint közeledtek szobám felé, mindig jobban és mindig közelebb hangzott az ének. Elsőskoromban ilyenkor nagyon megijedtem, mert nem tudtam, mi ez. De most már tudom: búcsúznak a hatodévesek. S kinyílt a cellám ajtaja, valaki harsány hangon boldog újévet kívánt, aztán jöttek sorban, kezet fogtak velem. Akkor akaratlanul is azt mondtam: Isten veletek. Aztán mind halkabb és halkabbá vált az ének, eltávoztak. Énekük refrénje még mindig élénken él a lelkemben: Új esztendőben új szívekkel dicsérjük Jézust énekekkel.

Most pedig végleg elbúcsúznak tőlük. Sokakkal talán többé ez életben nem is találkozunk, hiszen az egész országban szétszóródnak.

De mindez a sötét oldala a búcsúzásnak. A másik oldal sokkal világosabb. Hiszen most jutottak el oda, ahova annyi éve kívántak eljutni, most kapták meg azt, ami vágyukat megkoronázza.

Induljatok hát útnak a Szent Szűz oltalmában! Tegyétek boldoggá a világot! Imánk kíséрни fog és ha erre lesz utatok, ide mindig hazajöhettek, itt mindig otthonra, édesanyára és testvérekre találtok.

Névmagyarosítás

Czinder László III. é. t. családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Árkay-ra változtatta.

Megyér Jenő III. é. t.

ZENEI ÉLET

Amivel az ember szívesen foglalkozik, arról talán sokszor elfogultan nyilatkozik. Nem szeretnék ebbe a hibába beleesni, de a száraz statisztikus szerepét sem óhajtom választani, amikor zenekar és kamarakórus — tehát a nagymultú hivatalos énekkar mellett működő két, a kötelezőn felül zenével foglalkozó kis együttes — munkájáról szeretnék tárgyilagos beszámolót írni. Előbb talán egy önként felmerülő kétely eloszlátásával próbálkoznék: minek a szemináriumban az a sok zene? Nagy pápák megnyilatkozásainak (X. Pius: *Motu proprio*, XI. Pius: *Apostoli constitutio*) felsorolása helyett inkább egy rövid, tapasztalatból vett, szubjektív ténnyel szeretnék válaszolni kérdés formájában: miért foglalkozott 40—45 kispap oly lelkesedéssel és örömmel a második világháború borzalmainak közepette az igazi, művészi zenével és énekkel? Bizonyára mert adott, nyújtott nekik valami többletet. És akkor már nem volt felesleges.

Aztán beszéljenek a tettek. Mit végeztünk a kötelezőn felül? Működésünk természetesen főleg a M. E. I. területén belül esik. Az alig egyéves *multa* visszatekintő kamarakórus az első gyűlésen Kodály megrázó kánonjával (Berzsenyi: *A magyarokhoz*) adta meg programját. — A Bánk bán méltatásának szentelt gyűlésen két Erkel-darabban szerepeltünk. — A jubiláló Harsányi Lajosról emlékező esten szintén több énekszámval vettünk részt. — Üjmiséseink ünneplését a szentelési liturgiából vett „*Iam non dicam vos servos*” örökszép gregorián melódiával és Halmos: *Jubilate* zsolttárával igyekeztünk bensőségessé tenni. — Jogos büszkeséggel könyvelhetjük el a „*Mai magyar szerzők*” címen rendezett ünnepi hangversenyünket, amelyen Kodály, Bartók, Dohnányi, Farkas világi muzsikája mellett felcsendültek Halmos, Bárdos, Lisznyai Szabó, Kodály, Kozáky és Harmat egyházi kórusai is. Közben Bárdos Lajos, az új magyar kórusirodalom mestere szól hozzánk a mai magyar muzsikáról. — Szent Margit és Szent László ünneplésén Halmos két alkalmi kórusát adtuk elő. — A klasszikus farsangi esten két változatos ének-, illetve zeneszámmal léptünk fel. A *Doctor Angelicus* géniuszának hódolatából gregoriánul vettük ki részünket. — A nagyszabású feketevasárnapi tragédia-esten több zeneszámmal igyekeztünk hozzájárulni az örök probléma, a „minek lenni?” kifejtéséhez. — Mindezen számokban a kamarakórus 20 művet tanult meg és 5 ismert szerzeményt újított fel. Külön lehetne megemlékezni a zenekar 10 darabjáról s az év folyamán elhangzott 25—30 szólószámról.

Mi ezt a munkát és fáradságot a jövődjé lelkipásztori élet egyik hathatós eszközeként néztük. S hogy mekkora jelentőséget tulajdonítottunk ennek, mutatja az az érdeklődés is, amellyel a második félév szerda esti szabadideiben az alapvető zenei kérdéseket tanulmányoztuk.

A pap és a zene nem két ellentétes terület. A pap és a zene nem disszonancia. A pap és a zene — harmónia. És a harmóniára a papi léleknek mindig szüksége van...

Hergenröder Miklós

IV. é. teológus,

a M. E. I. kamarakórusának karnagya

Beszámoló a Magyar Egyházirodalmi Iskola 1943/44. évi működéséről

Két valaki pózol, a színész és a nyárspolgár. Ezt a sajátos arcot megláthatod emelvények pöffeszkedő sorában, rettenetesen fontoskodók légióiban. Ha most Iskolánk 113-ik munkaévének lejártán époszi hangba kezdenék, ez is nevetséges póz lenne és az eljárást még inkább súlyosbitaná a pózoló kimosolygása. Egészen egyszerűen kell végeznünk a számvetést, miként teszi azt a rögök munkálója, midőn este szemreveszi mégegyszer, mennyit szántott. Annyira időn átrontó mozdulat ez, mint általában a paraszti mozdulatok és magatartások.

Szándék és tett, terv és megvalósulás mérceinél mérheted le önmagad, és e kettősség megmutatásában értheted a jelenségeket és értékelheted az eredményt. E két szempont adja meg a beszámolás jellegét, irányát és vázát.

1. **Szándék és terv.** Minden emberi tény úgy születik, hogy az ember egy gondolati képletet (terv, elgondolás, művészi látás stb.) a fogható, hallható, a szín és szó, egyszóval a realitás rendjében megvalósít. Ha nincs terv, káosz lesz. E szempontból az első, amit az Iskolának világosan kellett látnia, mi ma a rendeltetése. Öreg keretek, mik valamikor egy korszükséglet kielégítésére rendeltettek, könnyen nevetségessé, vagy unt jószággá válnak. Ha azonban egy társulás mélyén az összehozó gondolat erős és időközön átlépő, a mai napok sem nézik le, mint mondjuk, a mult századvégi viseletet és ízlést. Amikor az Iskola elindult, azért indult, hogy a szárnyrakapó magyar nemzeti műveltségbe szerves részként illessze a megindítandó magyar egyházi irodalmat. Ma már erről beszélni nevetséges volna. Legfeljebb annyit jelent, hogy a már nagy eredményeket elért egyházi irodalom folytonosságát szolgáljuk minél képzetesebb fővel és minél papibb lelkeséggel. Amit tehát a kezdeti fogalmazás mond ma is, az ez. De a mult századi teológus magatartás mélyén van még valami, amit teljességgel vállalhatunk; a teológus örök maisága ugyanis ez. Ha akkor az volt a legnagyobb feladat, ma a teljes felkészülődés arra, hogy népünk számára újabb századokra is Krisztus jelentsen szolidaritást, egységet és hitet. Az ő problémájukban is magyar kérdés vajúdott, a miénkben is. Ebben is egyek vagyunk. Így találtunk egymásra a tegnappal és így találtuk meg az Iskola rendeltetését. Az egyházi irodalom kérdése is meg az utóbbi is voltaképpen az egész teológus megteljesedése felé ívelő út, ezért volt az Iskola látóhatára olyan tág és nem csökkentett és szűkreszabott kilátás.

2. **Tett és tény, megvalósulás.** Az emberi út tele van szép, holt tervekkel. Minden emberi életszakaszt sok meddő terv jellemez. Hogy ezek a tervek nem voltak csacska képzelgések vagy ámitások, azt a mult napok bizonyítják.

A külső keret 1943 október 3—1944 április 30. Közben 16 gyűlés. Ránkszakadt magyarokra sötét nappalok kínja és a nehéz éjtsza-

kák gyöttrődése és gyötrelme a távasz indulta táján és ezért nem folyhat Iskolánk munkája a megszokott időpontig. Lerövidült egyetemi év, lerövidült iskolai év. Hisz március 26. óta nem tudtunk gyűlést tartani. Amíg munkálkodhattunk, ezt tettük: Három estet rendeztünk a második félévben. A karácsonyestet a nép látásában. A farangi estet február 20-án a legnagyobb komikusok tolmácsolásában. A március 26-i est az ember értelmét kutatta az irodalom óriásainak megvilágításában. Est jellegű gyűlés volt az első félévben a december 5-i zenei est, amely a magyar muzsikát szólaltatta meg legnagyobb kifejeződéseiben. Kerestük népünk orcáját zenéjében, táncaiban, költőiben, a mély kultúra értékeiben, tragédiáiban. Hallgattuk Szent Tamást, ünnepeltük fiatal paptestvéreinket, elnéztünk Kelet kereszténysége felé, figyeltük a gallok lelkét. Ünnepeltük Szent Margitot és Szent Lászlót. Ráfeledkeztünk az útra, mely a papot a muzsika szugesztíói felé viszi. Ugye mennyire benn van a tág horizont. És az a szándék, hogy népünk életének legfőbb őrei, orcájának megteljesítői akarunk lenni a hitben.

A számadásnak vége. Sáfarkodásunkban lelkiismeretünk és elveszithetetlen meggyőződésünk ösztökéi alatt álltunk. Hisszük, hogy a meglátott utak a holnapokban sem lesznek hófúttá utak és a jó Istennek áldását esdjük az Iskola jövőbeli, azutáni működésére. Azzal a bizakodással köszöntjük a tűnő 113. évet, hogy mindig hüek és jó sáfárok igyekeztünk lenni.

*Bálint József V. é. t.,
titkár*

*

Major Kálmán, az Iskola elnöke igen nagy fájdalommal jelentette be a 113. munkaév zárógyűlésén, hogy négy teljesen kidolgozott gyűlést a váratlanul megrövidült egyetemi tanév miatt kénytelen elhagyni. Ezeknek a gyűléseknek egyikén az elszakadt keleti egyházakat a Krisztus rendelte fő alá hívogató katolicizmusnak önfeláldozó önzetlenségét szemlélhettük volna. Lett volna gyűlésünk, amelyen Tóth Tihamerről, az Iskola hajdani elnökéről, és Koudela Gézáról, intézetünknek sok dicsőséget aratott növendékéről emlékeztünk volna, mindkettő halálának ötödik évfordulóján, az utóbbi születésének ötvenedik esztendejében. A harmadik gyűlésünkön intézetünk költői és írói vonultak volna fel. A 113. évet azután egy nagyszabású magyar esttel zártuk volna, amelyen magyar népünk zseniális lelkének erejét szemléltük volna dalaiban, szokásaiban, vallási élményeiben, mozgásában, képzeletében . . .

Beszámoló a M. E. I. Gyakorló Szakosztályának 1943/44. évi munkásságáról

A M. E. I. elnökének évnyitó riadója nyomán az iskola legfiatalabbjai, a Gyakorló Szakosztály tagjai készségesen állottak munkába. Az áldozatos munka jegyében indultunk, ez volt a jelszavunk és ezt a jelszót egy pillanatra sem felejtettük el. A munka fokozott ütemében jól ügyeltünk arra, hogy a magunk malmában a tiszta búzával konkolyt senki se örölhessen.

A Szakosztály a munkásságát 1943 október 9-én kezdte és 1944 április 2-án tartotta az utolsó gyűlését. A megrövidített munkaév ellenére 10 gyűlést tartottunk. Célkitűzésünknek megfelelően úgy igyekeztünk a gyűlések tárgyát megválasztani, hogy azok tényleg közelebb vigyenek a katolicizmussal mélységesen összeforrott magyarság lelkéhez. Ez az irányunk a magyar népballadáról tartott nagyszabású ülésünkkel jutott a leghívebben kifejezésre. Értékes gyűlésként kell megemlékeznünk a március 15-én tartott ünnepélyről és az április 2-án tartott Ady-gyűlésről. Az elszakadás alatti felvidéki irodalomról szóló gyűlésünkkel olyan gyűléssorozatot indítottunk meg, amelynek az lett volna a célja, hogy megismertesse a hallgatóságot az elszakított részek irodalmi fejlődésével, sajátosságaival, az idegen uralom alatti küzdelmeivel. Sajnos, a körülmények megakadályozták abban, hogy tervünket végrehajthassuk. — A 10 gyűlés közül mindössze 3 volt vegyes tartalmú, a többit egységes szempont szerint sikerült összeállítani. A gyakorló szakosztályban ez elég nehéz, de a fáradságot megéri, mert megment az ide-odakapkodástól és sokkal jobban hozzásegít bizonyos tárgykör megismeréséhez.

A 10 gyűlés anyaga a következőképen oszlik meg: 2 beszéd, 14 előadás, 24 szavalat, 16 zene- és énekszám, 2 népdalkórus, 2 szavalókórus.

Kurzusonkint a következőképen oszlik meg a szereplések száma:

III. év: 2 beszéd, 8 előadás, 12 szavalat, 4 zene- és énekszám, 1 szavalókórus. Összesen: 27 szereplés.

II. év: 5 előadás, 8 szavalat, 10 zene- és énekszám, 1 szavalókórus. Összesen: 24 szereplés.

I. év: 1 előadás, 4 szavalat, 3 zene- és énekszám. Összesen 8 szereplés.

Ezeken kívül két osztályközi népdalkórus.

Nagy örömmel és bizonyos büszkeséggel kell megállapítanom, hogy az előbbi évekhez viszonyítva meglepő az a készség, amivel a harmadév résztvevő munkában. Az előző évek jegyzőkönyvei azt mutatják, hogy valahogyan lábrakapott az a nagyképűség, hogy a harmadév a legöregebb kurzus a Gyakorló Szakosztályban, és őt már megilleti az öregnek kijáró tisztelet és csendes nyugalom és néhány örökké dolgozó ember kivételével, jóakarató vállveregetéssel, avagy összeráncolt homlokú bírálatokkal figyelték és „támogatták” a zöldfülűek szárnypróbálgatásait. Bárcsak a munkának ezt a lendületét, amelyről bizonyosságot tettek, a jövőben a M. E. I. keretében, amelybe

már részint eddig is belekapcsolódtak, ne csak megtartanak, hanem minden tehetségük latbavetésével fokoznak is.

Ha nem akarjuk, hogy haszontalan holmiként félretegyenek bennünket, ha nem akarjuk, hogy kiessen kezünkől a gyeplő, ha nem akarjuk, hogy idegenek legyünk apáink földjén: a krisztusi elvek hajlíthatatlanságával tartsunk a magyar-magyarokkal és mindenekfelett azokkal, akikhez küldetésünk van, tartsunk a néppel!

Andrássy János III. é. t.
szakosztályvezető.

A M. E. I. által az 1943—44. tanév II. felére kitűzött pályatételek nyertesei:

1. Az „universum” fogalom a Summa Theologica-ban.
Plächl Béla II. é. t., pécsi.
2. Veresmarty Mihály megtérése.
Kraut Odön III. é. t., veszprémi.

*

A M. E. I. 1944/45. tanévre megválasztott tisztikara:

Elnök: Lengyel Ferenc V. é. t., esztergomi.
Titkár: Hubert János IV. é. t., győri.
Főjegyző: Andrássy János III. é. t., nagyvárad.
Pénztáros: Laky János IV. é. t., győri.
Könyvtáros: Vörös Árpád III. é. t., pécsi.
Gyakorló Szakosztály vezetője: Juhász Péter II. é. t., kassai.
Aljegyző: Kiss András II. é. t., veszprémi.
Levéltáros: Szénási Sándor I. é. t., kassai.

A „Magyar Kórus” márciusi száma ezeket írja: „A Központi Papnevelő Intézet Magyar Egyházirodalmi Iskolája december 5-én VIII. gyűlése keretében „Mai magyar szerzők” címmel ünnepi estet rendezett. Ezen a világi zenét Kodály, Bartók, Farkas és Dohnányi részben énekkel egybekötött hangszeres művei képviselték. Majd Bárdos Lajos tartott előadást a mai magyar muzsikáról. Ezután az Egyházirodalmi Iskola kamarakórusa Bárdos, Halmos, Harmat, Kozáky, Kodály és Lisznai Szabó műveit énekelte. Vezényeltek Gerendás Lajos, Bubnó László, Szendy József és Hergenröder Miklós teológusok. Utóbbi a zenekar és a kamarakórus vezetése mellett harmóniumon és zongorán is kísért. Szólisták voltak: Dr. Róna Pál (zongora), Szepes Alfréd O.S.B. (hegedű) és Pataky Kornél teológusok.

Legteljesebb elismeréssel adózunk a pesti kispapoknak ezért a tisztán maguk erejéből megrendezett modern hangversenyükért. Bizalommal nézünk a magyar klérus népművelő munkássága elé, ha már a papnevelőintézetben ily eredményes és korszerű munkásságot tudnak felmutatni.”

A CENTRALISTA KOUDELA

Ott függ a képe a zeneteremben. Markáns arcával, mindig mosolygó szemével nézi azokat, akik már nem ismerték őt. „Géza bácsiról“ mesélnek öregebb centralisták s ilyenkor megcsillan szemükben az a szeretet, amit az ő egyénisége sugárzott beléjük. Ot éve szólította magához az Úr egy júniusi napon, rövid, de munkában gazdag földi élet után s most halálának ötödik évfordulóján különösen aktuális emlékezni róla. Régi jegyzőkönyveket forgatunk az első világháború idejéből. Akkor volt centralista kispap, azokban az időkben kezdett szírmot bontani, amikor

nehéz tavaszok jártak és nehéz volt virágozni a virágoknak. De ő azért mégis kivirágzott s amikor oda kellett adnia virágjait az Istennek, szép csokrot nyujthatott át.

Beszélnék a sárga lapok, hogy milyenek életbimbójának első fakadásai. Amikor a X. Pius pápáról tartott díszgyűlésen „a műsor egyik száma Koudela Géza dalműve volt“, akkor csak első éves. S amint tovább forgatunk, a sorok egyre többet szólnak róla. Következő esztendőjének jelentősebb alkotásai közé számít *Tantum ergo*-ja. Eredeti kézírásos példányán így olvassuk: „Kedves, jó duktoromnak, Záborszky Pistának emlékül, hálás szeretettel, Koudela Géza II. é. egyet. hittud. hallg.“ Végén pedig ez áll: „1914 nov. 6-án, a hó első péntekén, a Közp. Papnevelő kápolnájában énekelték először Sztójka Sándor, Uhlarik Sándor, Sörös János és Körper Károly.“ A darab már 69-es opusjelzéssel van ellátva. Aztán így megy tovább, egymásután születnek alkalmi és időtálló művei, amelyeket később is mindig szeretettel lapoz fel. Fiatal kispap életének ezek voltak az első virágai. És ezek már mind magukon hordozzák a művészi lélek eltörölhetetlen jegyeit.

De hiányos maradna a kép, ha csak zenei munkásságáról szólnánk. A sárga lapok mást is mondanak. Szólnak róla mint költőről, tanulmányok írójáról és különösen mint szónokról. A muzsikájában annyira jellegzetes finomságok beszédeiben is megmutatkoznak. Ez a lelket ragadó, szívekhez közel férközni tudó stílus csillan meg már

legelső szónoklataiban is s ez folytatódik és fejlődik tovább, hogy aztán majd később ezrek és ezrek várják hangjának megcsendültét a rádió hullámain át.

Művész lelke itt bontott szirmot az öreg falak között, itt nyíltak ki Istentől kapott tehetségének első virágai. Aztán már csak emelkedhetett a pályája. S ez olyan volt, mint földről ég felé repülése. Magasságokba tör, száll a nap felé, s amikor eléri a legmagasabb pontot, akkor megint visszajön a földre, hogy megpihenjen. Mert földről indulók mindig visszatérnek a földhöz. Innen indult az öreg falak közül ő is, magasságok felé vitt pályájának útja s aztán egyszer megint visszajött oda, ahonnan elindult, az öreg falak közé, hogy vezesse a kispapok énekkarát sok éven át és sugározza nekik szeretetteljes egyéniségének fényét, míg el nem lobbant életlángja.

Halálának ötödik évfordulóján róla emlékezünk, öregebb centralisták „Géza bácsijáról”, s a képét nézzük, markáns arcát és mindig mosolygó szemét és arra gondolunk, hogy nagy boldogság lehet egy életen át Istennek énekelni . . .

Pataky Kornél, V. é. teológus.

S P O R T É L E T

Erről nehéz lesz írni, mert amikről írni lehetne, azok jelenleg inkább a terveinkben élnek. Igaz, hogy ott elevenen és nagy jóakarattal. A szervezett sportélet a mi életünkben nem most kezdődik. Kezdeményező elődeink már évekkel ezelőtt járható ösvényt tapostak és a jelen is biztónak ígérkezik, mert nagy általánosságban rendelkezésünkre állnak azok az erkölcsi és anyagi feltételek, amelyek egyrészt növelik és erősítik kedvünket, másrészt kezünkbe adják azokat az eszközöket, amelyekkel korszerűvé tudjuk tenni sportéletünket. S hogy a magunk szellemileg erősen igénybevevő napirendje mellett időt áldozunk a sportra is, azért van, mert kettőt jelent számunkra. Először: az Isten felé egyenes és férfias arcot mutató, a tudomány, illetve a tanulmányok kötelezettségét teljes egészében vállaló egyéniség ki-fejlesztését, kialakulásának megkönnyítését és tökéletesítését.

A másik amiért sportolunk: a tiszta és nemes, egészséges szemléletű szórakozás. Megbecsülhetjük és magunkévá tehetjük az emberek tiszta örömeit és nem kell elmennünk mellettük ferde magasabbrendűség érzésétől vezetve. Ha valaki végignézett huszonkét vörös és kékmezes szakszerűen labdát kergető kispapot, megláthatja, hogy férfiak.

Mi mindenünk van? Van jól felszerelt saját tornatermünk benn a szemináriumban (a régi ruhatár helyén). Van két csónakunk, tíz pár (nyolc pár biztosan használható) sítalpunk, tíz vörösszínű labdarúgómezünk, egy komoly labdánk és hatalmas reményünk, hogy sikerül talán szereznünk egy állandó sportpályát, ahol hetenkint egy délután kedvünkre foglalkozhatnánk.

Csiszér Ferenc V. é. t.

Az egyetemi élet általános ritmusa: az előadás és ennek fonákja, a colloquium. Mindkét vonalon voltak rendkívüliségek is. Az anyagközlés megszokott ütemét három alkalommal szakították meg magántanári előadások, a colloquiumok méretei pedig mintegy nyolc ízben tágultak szigorlatokká.

A három magántanári előadás részben építette a szent tudományok csarnokát, részben kardot fogott, hogy megvédje alkotásait. Ilyen építő új hang volt dr. Radó Polikárp O. S. B. hittud. főiskolai tanár „A magyarországi miseliturgia legrégebbi forrásai” c. és dr. Szörényi Andor hittud. főiskolai tanár „A mózesi könyvön kívüli jelentősebb szertartások nyomai főleg a zsoltárok alapján” c. előadása. A két magántanári képesítést a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

Kardot forgatott, azaz védte a keresztény tanítás százados kincseit dr. Bárd János hittud. főiskolai tanár „Az aristotelesi-szenttamási ontológiához való visszatérés szükségessége” c. előadása. Mintegy válasz volt a pár héttel előbb elhangzott, ugyane problémát más megoldáshoz bogozó felolvasásra, a német philosophusfejedelemnek, Nikolai Hartmannak „Grundlagen der neuen Ontologie” c. fejtegetéseire.

Szigorlatot tettek:

Új rendszer szerint:

Laurea: Csatlós Ferenc.

Licentiatús: Barna Miklós, Begya Tibor, Gerendás Lajos, Németh Károly, Pordán László és Rózsahegyi György.

Baccalaureatus: Árva György, Bélafalvy Imre, Földváry Imre, Laki János, Miklós Antal, Papp Ferenc, Szendi József és Zsiros László.

Régi rendszer szerint:

Fölföldy Béla és Folláth József erkölcsstanból és lelkipásztorkodás-
tanból.

Az új hittudományi doktorok:

Csatlós Ferenc, Fölföldy Béla és László Gábor.

Az utolsó doktorráavatás június 24-én lesz.

Plächl Béla II. é. t.

Ú J K E R E S Z T U T U N K

Hosszú éveken át jár imádkozó elmélkedésben Krisztus levitája a szent kereszt királyi útján. Amidőn az idei nagybőjtben újra feltárult a szeminárium keresztfolyosójának ajtaja, a meghitt csendben új kép fogadta a stációk alázkodó híveit.

A Tóth Tihamér-emlékbizottság a nagy püspök emlékére művészi keresztutat állított szemináriumunk régi keresztfolyosóján. Pándi Kiss János szobrászművész alkotása ezek a mély kifejezéssel ható

stációképek, melyek újszerűen jelentetik meg a golgotai útnak meg-
rázóan fenséges drámáját. Mindenegyben képen csak Krisztus és a Vele
közvetlen kapcsolatban lévő szereplők tűnnek elénk, akik az egészséget
uralják és alakjukon a cselekmény dinamikája megkapóan tükröződik.
Mennyi erő a vonásokban, amelyek a stációk imádkozóinak lelkébe
mélyen belerajzolják a szenvedés fenségét! Az egyes képek jelenetei-
ben szereplő többi személyt az elmélkedő látás vetíti a lélek szeme
elé. A cselekmény teljessége azonban nem vész el, mert a művészien
megjelentetett főalakok kifejezéseiben egyúttal messzebb látunk és
megsejtjük azokat az erőket, melyekből az egésznek ily nagyszerű
hatása megszületett. A reális és szimbolikus ábrázolás olvad egybe
ezekben a kifejező vonásokban, melyeket természethez híven emel
ki a képek keretébe rejtett megvilágítás.

A régi keresztfolyosó áhitatos kápolnánk lett, teljessé teszi majd
a felállítandó Szent Kereszt-oltár és elkészítendő színes ablakok. A
falak némaságát ókeresztény szimbolikájú díszítések törik meg és a
stációk körül Pázmány zengzetes nyelvén húzódnak Krisztus követé-
sének lélekbetűző szavai, hogy meggyőzően kísérjék és vezessék a
hívót a szent kereszt királyi útján.

Az Egyetemi-templom hívei előtt is megnyílt az új keresztút,
ők vasárnapokon kereshetik fel.

Nagybőjt estéin kigyulladnak a stációk apró fényei, az egykori
kolostor nemes ívelésű bolthajtásai ezek sugarában védően emelked-
nek fölénk. Szemvedések küzdelmes idejében a lélek nyugalmát bizta-
tóan kereshetjük ezen az úton. A Mi Királyunk jár elől és vezet, a
mai nagy sötétségben továbbra is csak tündököl a Szent Kereszt
fényessége!

Vexilla Regis prodeunt,
Fulget Crucis mysterium!

Csatlós Ferenc VI. é. t.

Tóth Tihamér emlékére állított keresztúti kápolnában olvasható Kempis idézetekből Pázmány Péter fordításában

*„Ha örömet viseled a keresztet, Ő hordoz téged és kívánt végre
vezet, hol vége leszen a szenvedésnek. Ha kedvetlenül viseled, terhet
szeresz magadnak. Ha egyet elvetsz, más találsz és nehezebbet.”*

*„Valamíg nehéz a tűrés és kerülöd, rosszul van dolgod. Mikor
arra jutsz, hogy a háborúság kedves léssen és édesdeden esik
Krisztusért, elhidd, jól van dolgod, mert paradicsomot találtál a
földön.”*

*„Vedd fel a te keresztet és kövessed Jézust és bemegy az
örök életbe.”*

*„A keresztben vagy az üdvösség, a keresztben az élet, a
keresztben ellenségtől oltalom.”*

*„Megcsalatos, ha egyebet keress háborúságok szenvedésénél,
mert ez a halandó élet keresztülrakatott kereszttekkel.”*

Aki hallgatni szokta a rádiót, az tapasztalhatta, hogy gyakran a hírek után őszinte beszéd szokott következni. Mi ezt a módszert megfordítva átvettük. Nevezetesen: először az őszinte beszédet közöltük, ami pedig ezután következik, azok hazai hírek. Lássuk hát őket egyenkint.

Boldog újévet!

Amint már fentebb említettük, az óesztendő kopott kerekének utolsó fordulta után a hatodév ráenekelte a házra az újév minden áldását. Azok, akik az első évet töltik a házban, nem tudván mire vélni ezt az éjjeli szerenádöt, különféle viselkedést szoktak tanúsítani. Így az egyik elsőéves felébredvén a különös szózatra, gyorsan öltözködni kezdett, azt gondolván, amint később elárulta, hogy légiriadó van. Egy másik fejére húzta a takarót, mert kísértetjárásnak nézte a menetet. A harmadik felült az ágyában és hangos imádkozásba kezdett. Mikor később megkérdezték az okát, azt mondta, hogy úgy tűnt fel neki

az egész, mintha mennyországban lett volna angyalok társaságában.

A tantusz.

Minden egyetemista tudja, hogy mit jelent az, ha valaki „Szandtner“-t kap. Ezt a kispapok is jól tudják és még jobban várják. Olyannyira várják, hogy pl. egyszer az egyik váltójegyet akarván vásárolni, bekiált a tantuszos kisasszonynak: „Kérek két Szandtner!”

Hír egy mondatban:

A harmadév fáján új, egyelőre még „zsenge” Hajtás támadt.

A miniatűr diakonus.

Van egy diakonusunk, aki a bejelentőlapjának a „végzettsége” rovatába ezt írta: hittudományok borostyánkoszorúsa. Persze a hivatalnok szemében egyszerre naggyá nőtt. A valóságban azonban ennek ellenére is kicsi maradt, olyan kicsi, hogy minden bizonynyal zsámolyt kell használnia a szószéken, ha a peremen túl is akar látni. Miniatűr voltáról különösen akkor győződött meg, amikor — amint maga meséli — a várplébániai kápolnában asszisztált.

Ott ugyanis egyik testőr csizmája mögé kerülvén, az minden kilátást elfogott, úgyhogy már az alabárdját sem láthatta.

Res clamat domino.

A rádió is, az ujságok is sűrűn figyelmeztették a lakosságot, hogy az ellenséges gépek robbanó játékszereket, töltőtollakat, babákat stb. szórtak az ország területére. Ebben az időben történt, hogy egyik töltőtoll elvesztette gazdáját. Napokon át érintetlenül feküdt az udvar porában a nélkül, hogy valaki érinteni merte volna. Végre egy hét múlva a legbátrabb felindítva a tökéletes bánatot felemelte, a nélkül azonban, hogy meg merte volna csavarni és kitétte a hirdető táblára. Ekkor meg a hirdető táblát negligálták. Mikor aztán napok múlva sem robbant, az egyik kispap közelebb ment és ámulva veszi észre, hogy az ő neve van belevésve. Mivel pedig nem valószínű, hogy Angliában is már közismert a neve, zsebredugta a töltőtollat és a veszély elmúlt.

Meddig kell számolni?

A nagyhéten a szokásos ebédői ima módosul. Az asszisztencia-magiszter ki szokta függeszteni a változást a hirdetőtáblára, nevezetesen: Miserere zsoltár, Respice quaesumus, Pater noster secreto, keresztvetés. Ezt a hirdetést az egyik elsőévesünk elfelejtette elolvasni. Nem csoda, ha a Respice quaesumus és a keresztvetés közti nagy csönd feltűnt neki. Megkérdi hát a duktort: „Feri kérek, mondd csak, meddig kell magunkban számolni keresztvetés előtt?”

Aktuális álom.

Az orgonistánk az egyik éjjel azt álmodta, hogy Sztalin-orgonán

játszott, közben a szacellánus oltogatta hosszú rúdjaival a Sztalinyertyákat. Folytatódott volna tovább is az álom, de egyszerre az egyik síp üvölteni kezdett és erre felébredt, és jól tette, hogy felébredt, mert a szirénák üvöltöttek.

A pontosság erénye.

Az előjáróság ez évre erénygyakorlatul a pontosságot tűzte ki a közösség számára. Ennek az erénynek az értékét átlátván az angolok, átvették tőlünk és csaknem minden este negyedtizenegykor riadót csenget a portásunk, erre megszólal a sziréna, majd berepülnek az angolok. Ezt a módosított napirendet már egész megszoktuk. Olyannyira, hogy presbitereink már a breviáriumot is beleszámítják az óvőhelyes időbe, mi pedig így búcsúozunk el egymástól az esti ima előtt: „Negyedtizenegykor a viszontlátásra!”

Egyébként ez a napirend nem új; már hosszú évszázadok óta ezt követik a karthauziak.

Hogy mennyire megszoktuk ezt a fent jelzett napirendet, mutatja az is, hogy egyesek az óvőhelyen esti tízórait tartanak, mondván: nehogy éhesen kelljen a számártestvérnek feltámadnia.

Nehezebb a sorsuk a betegeinknek. Számukra fekvőhelyről gondoskodtunk. Csakhogy ők ezt eddig még mindig visszautasították. De eddig még mindig akadt valaki, aki felkínálás nélkül is hajlandó volt a beteget helyettesíteni. S ha ezt felrótták neki, azzal védekezett, hogy hiszen ő is beteg, angol-kór kerülgeti.

Röviden életünket ezzel a pár szóval jellemezhetjük: „Nappal egyetemre, éjjel óvodába járunk.”

Megyer Jenő III. é. t.

CENTRALISTÁK ÚJ MUNKÁI

Káuzli Dezső élete és az inkei plébánia alapítása. Közzéteszi: Dr. Kiss György c. prépost, esperes-plébános. Kaposvár, 1943.

Központista könyve központistáról. A hálás kegyelet adta a szerző kezébe a tollat, hogy megírja a kiváló nevelő és alapító munkában gazdag életét. Nagy értéke a könyvnek, hogy írója személyesen ismerte Káuzli nagyprépostot és bizalmát bírta. Így kezében életté váltak azok a történeti adatok, amelyek egy ismeretlen ember számára talán csak keveset mondanának. Ennek köszönhető, hogy az olvasó előtt is az élő Káuzli jelenik meg küzdelmes, áldozatos, másokért munkálkodó életével.

A könyvet kevés lenne csak életrajznak nevezni. Sok értékes adatot közöl Káuzli kispapéveivel és papnevelői munkásságával kapcsolatban a szemináriumi életre, nevelési módszerre, a századforduló szellemére vonatkozólag. Nem kevésbé értékelendő az alapító törekvéseinek leírása, mely erősen rávilágít Somogy egyik vidékének pasztorális szempontból való elhanyagolására az inkei plébánia megalapítása előtt, továbbá a sok nehézségre, amellyel találkozott a nemeslelkű főpap a plébánia megalapításában. Ez utóbbi sok tanulságot nyújt a hasonló műre vállalkozó lekipásztoroknak. Az idézett hivatalos okmányok és egyéni levelezések bőven tanúskodnak a sok, szinte leküzdhetetlennek látszó akadályról.

Hálával fogadják e könyvet azok, akik ismerték Káuzli nagyprépostot; de hivatása az is, hogy belőle országszerte megismerjék azt a magyar főpapot, aki hosszú élete munkájának minden gyümölcsét visszaadta Egyházának, hogy szolgálja Isten dicsőségét elhanyagolt magyar lelkek üdvének előmozdításával.

Dr. Mojzes Péter: Lányok az Isten tenyerén. Budapest. Szent István-Társulat kiadása. 1943.

A címnek mindig fednie kell a tartalmat, és ez a cím fedi. Mert nem elégszik meg a leányélet problémáinak természetes megoldásával, hanem minden nehéz helyzetben Isten felé ívelő természetfeletti utat is mutat. Ugyanakkor nem ájtatoskodó lelki megbeszélés, hanem a gátszakadásokat a maguk valóságában tárgyalja, de ilyenkor a hit sziklájával biztosan támogatja a homok-gátakat. Vagy amikor Krisztus lábaihoz vezeti a nagylányt, olyan jó hallani az egészséges tanítását és a teljes igazságot, hogy a gyónás szentség és nem merőben pszichológia, emberi vigasztalás. Természetfölötti beállítást jelzi a beosztás. Istennel kezdi. Fentről indul el; az első rész homlokzatára ezt írta:

Ketten a Mesterrel. Azután látszólag *decrescit oratio*, mert a második rész címe: *Egymás között*. De csak látszólag . . ., mert szándékkal történt, „hogyan amit az első nagyobb részben Krisztusról megláttál, azzal, az ő képével, az ő Szívéről indulsz emberek közé, hogy oda is lelket vedd nem eladni, de megvédeni és megmutatni”. — Az egyes részekben belül tulajdonképpen a mindig izgató örök emberi kérdések kerültek papírra a leányokat nevelő hittanárnak korszemüvegén: imádság, munka, kegyelem, önfegyelem, mindennapi kenyér, örök élet, szenvedés, önmegettagadás, beszédtemáink egymásról, tanárainkról, a papokról, a divatról, lelkiismeret, olvasmányaink, hiúságunk és a többi nagylány problémák, amelyek megírásának szelleme megéreztetni a nagylány lelkével, hogy Isten teremtő tervei az élet legmagasabb kérdései közé tartoznak, amelyekkel egy jövőbeni anyának lehet, sőt kell is foglalkoznia, de szentül. A könyv minden sorából kicseng, hogy pap írójának minden törekvése arra irányul, hogy csetlő-botló leányifjúságunkat beleemelje Isten tenyerébe.

Dr. Mojzes Péter: Háborús szentórák. Kézirat gyanánt. Árpádnyomda. Kalocsa.

Elmélkedések háborús ájtatosságok alkalmára.

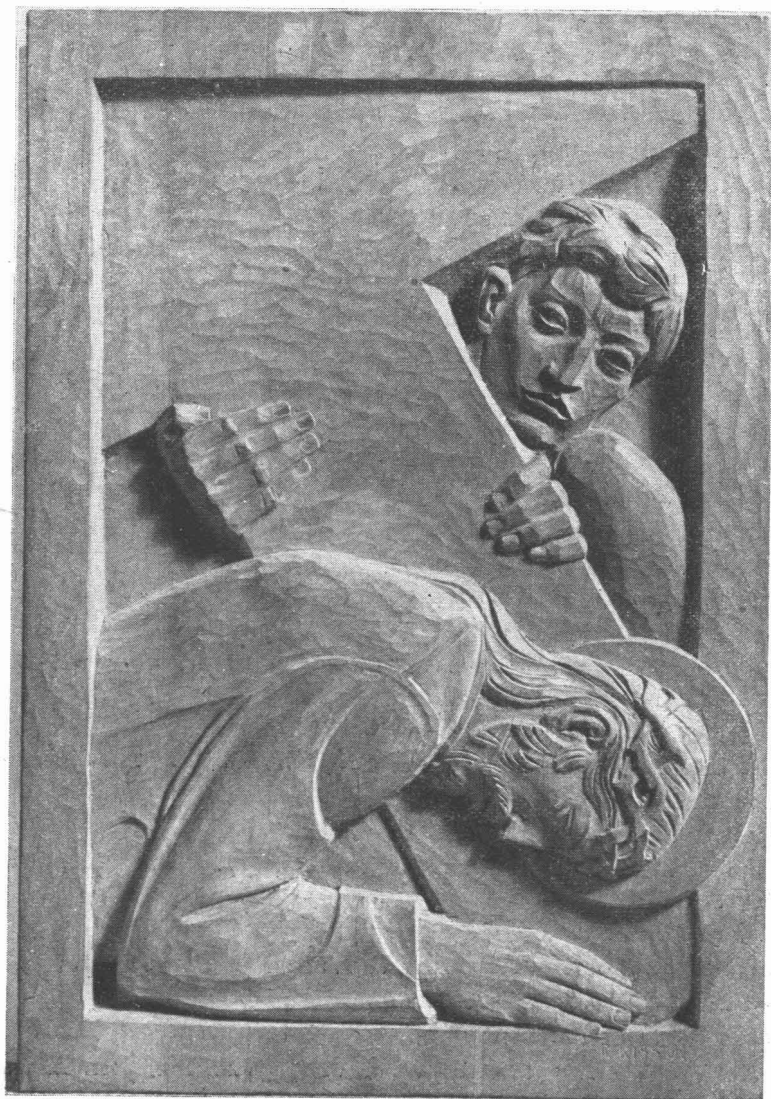
Dr. Péterffy Gedeon: Nemzetközi igazságosság. A nemzetközi jog alapvetése Szent Tamás tanítása és XII. Pius „*Summi Pontificatus*” enciklikája alapján. Különlenyomat a „*Theologia*” 1943. évf. X. kötet 3—4. és 1944. évf. XI. kötet 1. számából. Budapest, 1944.

A nemzetközi élet váltakozásait mindig az igazságosság gondolata irányította. Ez az igazságosság-eszme azonban a századok folyamán — különösen napjainkban — nagy átalakuláson megy keresztül. Szerző ismerteti a középkori „jogos háború” fogalmát, az újkor nemzetközi jogát és a világháború után keletkezett „új” nemzetközi jog összeomlását. Új természetjogi iskola keletkezett, amely az élniakarás dinamikáját magasan fölébe helyezi a pozitív „paragrafusjognak”. A keresztény bölcséletnek ezek mellett vagy velük szemben az álláspontja: a nemzetnek a közjó címén lehet magántulajdona, ezt az egyes államok felett álló magasabbrendű közösség, az emberi nem javának kell szabályoznia. A nemzetközi közjó magában foglalja a népek boldogulásának előfeltételeit gazdasági téren. Ezzel gyakran ütközik a politikai imperializmus önzése. Ezeket hozza összhangba egy felsőbb rendhez alkalmazkodó, a tételek változatlanóságát hirdető, mégis rugal-

mas szociális nemzetközi igazságosság. Ennek keresztény fogalma tartalmazza a lelkek békéjét, a szeretetet is.

*

Tisztelettel kéri a szerkesztőség a centralista testvéreket, hogy új munkáikból küldjenek példányt a Magyar Iskolának, hogy így lapunk olvasóinak figyelmét műveikre felhívhassuk.

Változások címben és munkakörben

- Bajtay Oros káplán, Györszentivány.
Bordás Alfréd érseki tanácsos, Eger.
Dr. Cseh Sándor püspöki titkár, Győr.
Csendes György plébános, c. esperes, Perenye.
Dr. Dudás Károly plébános, Nagykáta.
Fölföldy Béla önálló hitoktató, Orosháza.
Füg Béla plébános, Abaujkér.
Gál József káplán, Kővágószőlős (Baranya vm.).
Dr. Gígler Károly protonotárius kanonok, Esztergom.
Gulovics Andor püspöki tanácsos, Mucsony.
Dr. Ivánovich Emil pápai prelátus, Eger.
Iványi Endre adminisztrátor, Bácsbokod.
Dr. Kerner István kanonok, Kalocsa.
Dr. Kis Lajos prelátus-kanonok, püspöki helynök, Szombathely.
Dr. Kiss István vicerektor, Eger.
Kovaliczky Elek ny. parochus, kanonok, Miskolc.
Dr. Ligeti Lajos h. esperes, ker. tanfelügyelő.
Dr. Marina Sándor em. sz. sz. tanácsos, teol. tanár, Ungvár.
Dr. Mester István érseki jegyző.
Dr. Mojzes Péter kollégiumi prefektus, a Zeneművészeti főiskola hittanára, Budapest.
Nagy József plébános, Mosdós.
Németh János c. esperes, plébános, Sármellék.
Pálffy István plébános, Vizsoly.
Dr. Sarlós György káplán, Inke.
Dr. Scheffler Ferenc püspöki uradalmi jószágkormányzó, Szatmárnémeti.
Dr. Somogyi Tibor hittanár, Cinkota.
Szabó Imre Budapest-krisztinavárosi plébános, tb. kanonok, az érshelytartó áll. helyettese.
Dr. Száva János irodaigazgató, Eger.
Dr. Szemes József pp. káplán, szentszéki jegyző, mb. püspöki titkár, Veszprém.
Szepes Alfréd, Pannonhalma.
Dr. Tarnóczy János Bpest-szentistvánvárosi plébánoshelyettes.
Torman János p. tanácsos, Kőszeg.
Vönöczky Fábián, Pannonhalma.
Dr. Zakar András h. érseki titkár, h. sz. jegyző, mb. primási személyi titkár, Esztergom.

Halottunk

Hartsár Kálmán szemináriumi rektor. R. I. P.

A Centralista szerkesztősége igen kéri a testvéreket, hogy címükben és munkakörükben beállott változásokról szíveskedjenek a szerkesztőséget értesíteni. Ezzel nemcsak a lap elküldési munkája válik könnyebbé, hanem egymásnak is igen nagy szolgálatot tehetnek a testvérek. Előfordult már, hogy valaki szerkesztőségünk útján akarta összegyűjteni egykori kurzustársainak címeit, amely gyűjtés a fönti kérés szíves teljesítése esetén hihetetlenül egyszerű.

„C. I. Sz.” dátumot vállaltak:

Ágoston Gyula	szeptember 27-én,
Dr. Csatlós Ferenc	szeptember 30-án,
Gerendás Lajos	december 20-án,
Major Kálmán	december 25-én,
Német Károly	december 10-én,
Pordán László	szeptember 26-án,
Rózsahegyi György	december 19-én,
P. Szepes Alfréd O. S. B.	december 13-án,
Tóth Károly	szeptember 26-án,
P. Vönöczky Fábián O. S. B.	június 29-én.

Új taggal gyarapodott a második félév folyamán a Központi Szeminárium növendékeinek száma Kázmér Tamás személyében, aki a belgrádi latin szertartású egyházmegye növendéke. Intézetünk új harmadéves növendékét szeretettel köszöntjük.

Iam non dicam vos servos . . . Már szedték lapunkat, amikor intézetünk három ötödéves növendéke felvette az áldozópapság szentségét. A szentelést Uzdóczy ZdravecZ István püspök úr Ónagyméltósága végezte 1944 május hó 14-én, vasárnap a kilenc órai szentmise alkalmával az Egyetemi-templomban. „Ime, mi elhagytunk mindent — kérdezte Szent Péterrel beszédében a szentelő püspök a felszenteltek nevében — és követtünk Téged; mit fogunk tehát kapni?” (Mt. 19, 27.) Az Udvözítő szavai voltak a felelet: „Mindaz, aki elhagyta házát, vagy fivéreit, vagy nővéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy

gyermekait, vagy földjeit az én nevéért, százannyit kap és az örök életet fogja örökölni." (Mt. 19, 29.) De mi ez a százannyi — hangzott tovább a kérdés — olyan időkben, amikor sem országhatáron innen, sem azon túl nem biztonságos az élet? Amikor csak páran térdelnek le az Úr frissen szentelt papja elé, hogy vegyék az erősítő áldást, a gyógyító írt, a vigasztaló szót, és százan meg ezren ácsolják a keresztet, hogy újból megfeszítsék a Mestert. Ma, amikor áldozat papnak lenni, Krisztus a legkedvesebb és legdrágább kincsével, amit csak keveseknek kegyeskedett megadni, kedveskedik azoknak, akik Őt választották; ez a drága kincs pedig a vértanúság koronája. Ma a papszentelés egyenlő ezzel: vértanúavatás.

A szentelés végén a szentelő püspök felszólította azokat, akikbe az Isten és az Egyház akaratából „beléjük helyezte a Szentleket”, hogy adják legelső áldásukat öreá. A neopresbyterek felléptek erre az oltárhoz és az előttük letérdelő püspökre kiterjesztett kezükkel adták áldásukat. Ezután a templom hívei fölé terjesztették kezüket, hogy másodszor részesüljenek áldásukban azok, akikhez küldetésük szól: a polgári lakosság és a fronton küzdő magyar honvédség.

A ház újjonnan szentelt három papját, valamint az utóbbi időkben külön szenteltek e helyen köszönti meleg szeretettel a Centralista. Azoknak az ötödéves teológusoknak pedig, akik az eljövendő június hónapban részesednek a papságban, Isten bőséges áldását kívánjuk teljes szívünkben.

*

Ugyancsak lapunk szedésekor vettük azt a hírt is, hogy a hit-tudományi karon újabban **május 15-e után is lehet szigorlatozni**. Értesülésünk szerint mindennemű szigorlatot le lehet tenni június 12. és 15. között. Az utolsó doktorráavatás június 24-én lesz, amint ezt már fõntebb is jeleztük. Lapunk olvasóinak figyelmét szeretettel felhívjuk erre az új hírre.

Új könyvek a Kordában:

Plus S. J.—Uhl Antal:

Papi elmélkedések

Modernség módszerben, stílusban és tartalomban, ugyanakkor pedig örök evangéliumi világ varázsa. Sokszor egészen köznapi gyakorlatiasság, máskor a jellegzetesen Plus-i misztikai finomság, kevés szóval sokat sejtetés és további mélyítésre indítás: ezek a „Papi elmélkedések” erői és jellegzetessége, ami a papi lélek méltó mindennapi kenyerévé avatja.

A pazar kiállítású könyv ára 17.—, kötve 27.— P.

Szivós Donát:

Szülők, tanárok négy szemközt

A diák és lélek nagy ismerőjének új ajándéka ez a könyv minden szülő és pedagógus számára. Helyet kapnak benne mindazok a kérdések és irányítások, amelyek a szülők és tanárok eredményesebb együttműködését szolgálják és a diáklelket „feledékenységek”, „elnevelések” nélküli célszerűbb kibontakozáshoz segítik.

Ára 15.— P.

Kapható:

KORDA Ipari és Kereskedelmi R. T.
BUDAPEST, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4.

TEMLOMI SZOBROK

WEISZ FRIGYES

kegytárgyüzletében

Budapest, IV., Ferenciek-tere 4.

Telefon: 18—36—45.

Alapítva: 1872.

Farkas Tibor

papírkereskedő

B u d a p e s t

IV., Kecskeméti-u. 8.

levélpapír

töltőtoll

névjegy

ajándéktárgyak

Baross Szövetség, Katolikus Összetartás,
Piarista Diákszövetség tagja.

**Templomi ruhák,
zászlók**

Szabó Gyula

egyházi ruha műintézete

FLEMMICH A. FIAI

selyemgyár képviselője

B U D A P E S T

IV., Prohászka Ottokár-u. 10.

Telefon: 18—04—63.

Egyetemi-templommal szemben.

**Miseruhák, zászlók,
templomi ruhaanyagok
stb. legelőnyösebb
beszerzési forrása.**

Vásárlásainál

hivatkozzék a

CENTRALISTÁRA

A KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

367

esztendeje szolgálja kiadványaival a magyar szellemi élet előrehaladását. E roppant idő folyamán mindig teljesítette hivatását. Szárnyat adott a nemzeti eszményt röpitő betűnek. Gondosan megválasztott kiadványainak sokaságával közkinccsé tette a magyar szellem legbecsesebb tudományos és költői alkotásait. Ma is a magyar nemzeti művelődés terjesztője. Kiadványai nem felszínes érdeklődésre számító tömegcikkek, hanem maradandó értékű művek, a legnemesebb kultúrpolitikai törekvések fegyverei, egy új lelki 'honfoglalás' eszközei.

